

WYKAZ SKRÓTÓW

- Acta Historica* — *Acta Historica Res Gestas Poloniae Illustrantia*, ab anno 1507 ad annum 1795. Tomus IV continet Stanisłai Hosii S.R.E. Cardinalis Episcopi Varmiensis, Epistolarum tomum I, a. 1525-1550, Kraków 1879.
- AGAD — Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie.
- AgCr — Acta granicierum terrae Cracoviensis (WAP Kraków, obecnie Archiwum Państwowe).
- Arch. Skarbu Koron. — Archiwum Skarbu Koronnego, zespół akt w AGAD.
- AT (*Acta Tomiciana*) — *Acta Tomiciana Tomus [...] epistolarum, legationum, responsorum, actionum et rerum gestarum Serenissimi Principis Sigismundi Primi Regis Poloniae, Magni Ducis Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masouiae Domini [...] per Stanislaum Gorski [...]*, t. I-XVIII, Poznań, Wrocław, Kraków, Kórnik 1852-1969,
- AU — Akademia Umiejętności.
- B. Czart. — Biblioteka Czartoryskich w Krakowie.
- B. Jagiell. — Biblioteka Jagiellońska w Krakowie.
- B. Kórń. — Biblioteka Kórnicka.
- B. Nar. — Biblioteka Narodowa w Warszawie.
- B. Ossol. — Biblioteka Ossolineum we Wrocławiu.
- B. PAN — Biblioteka PAN w Krakowie.
- B. Zamoyskich — Biblioteka Zamoyskich.
- O. Balzer, *Przyczynki* — O. Balzer, *Przyczynki do historii źródeł prawa polskiego*, Kraków 1903.
- CIP — *Corpus Iuris Polonici. Sectionis Primae. Privilegia, statuta, constitutiones, edicta, decreta, mandata regnum Poloniae spectantia comprehendentis*, vol. III i IV/1, ed. O. Balzer, Cracoviae 1906-1910.
- Conciones* — *Stanisłai Górski conciones in maximo in [...] conventu apud Leopolim de republica habitae*, a. D. MDXXXVII (wyd. W. Kętrzyński) [w:] Archiwum Komisji „Czasopismo Prawno-Historyczne”.
- CPH — M. Cytowska, *Bibliografia druków urzędowych XVI wieku*, Wrocław 1961.
- M. Cytowska, *Bibliografia*
- A. Dembińska, *Zygmunt I* — A. Dembińska, *Zygmunt I. Zarys dziejów wewnętrznopolitycznych w latach 1540-1548*, Poznań 1948.
- dok. — dokument.
- M. Dogiel — M. Dogiel, *Codex Diplomaticus Regni Poloniae et Magni Ducatus Litvaniae*, t. I, Vilnae 1758, t. IV, *in quo totius Prussiae res continentur*, Vilnae 1764.
- Dr. — druk urzędowy.
- W. Dworzaczek, *Hetman Jan Tarnowski* — W. Dworzaczek, *Hetman Jan Tarnowski. Z dziejów możnowładztwa małopolskiego*, Warszawa 1985.
- Elementa ad fontium editiones (Elementa)* — *Elementa ad fontium editiones*, t. XXXIV, *Documenta ex Archivo Regiomontano ad Poloniam spectantia*, ed. K. Lanckorońska, pars 1-5, Romae 1974-1975, t. XXXVI, Romae 1975, t. XXXVII, Romae 1976.
- K. Estreicher, *Bibliografia* — K. Estreicher, *Bibliografia Polska*, Kraków 1870-1939.
- A. Gąsiorowski, *Itineraria* — A. Gąsiorowski, *Itineraria dwu ostatnich Jagiellonów*, „Studia Historyczne”, R. XVI (1973), z. 2, s. 249-276.

- J. Gołąb, *Starania Polski o sobór powszechny* — J. Gołąb, *Starania Polski o sobór powszechny i reformę Kościoła za pontyfikatu Klemensa VII (1523-1534). Studium historyczne*, Kraków 1911.
- G. Kal. — księgi grodzkie kaliskie Archiwum Państwowe w Poznaniu.
- G. Krak. — księgi grodzkie krakowskie (Wawel) Archiwum Państwowe w Krakowie.
- G. Sier. — księgi grodzkie sieradzkie AGAD.
- G. Warsz. — księgi grodzkie warszawskie AGAD.
- J. Herburt — J. Herburt, *Statuta Regni Poloniae in ordinem alphabeti digesta*, Cracoviae 1563 (i dalsze wydania do 1620 r.).
- Iura Masoviae Terrestria* (Iura Mas.) — *Iura Masoviae Terrestria. Pomniki dawnego prawa mazowieckiego ziemskiego*, t. I-III, wyd. J. Sawicki, Warszawa 1972-1974.
- J. Januszowski — J. Januszowski, *Statuta, prawa, konstytucje i przywileje koronne łacińskie i polskie z statutów Łaskiego i Herburtów i z konstytucji koronnych zebrane etc., spisane i sporządzone przez Jana Januszowskiego*, Kraków 1600.
- K — *Konstytucje wojenne sejmu walnego* (6 I 1544) [w:] St. Kutrzeba, *Polskie ustawy i artykuły wojskowe*, s. 49-62.
- W. Konopczyński, *Chronologia sejmów* — W. Konopczyński, *Chronologia sejmów polskich 1493-1793*, PAU, Archiwum Komisji Historycznej, seria II, t. IV, Kraków 1948.
- St. Kutrzeba, *Mężobójstwo* — St. Kutrzeba, *Mężobójstwo w prawie polskim XIV i XV w.*, Kraków 1907.
- St. Kutrzeba, *Polskie ustawy i artykuły wojskowe* — St. Kutrzeba, *Polskie ustawy i artykuły wojskowe od XV do XVIII wieku*, Kraków 1937.
- LL — Libri legationum, Księgi Legacji z Metryki Koronnej (AGAD).
- mkrf. — mikrofilm.
- MK — Metryka Koronna (AGAD).
- MK₁ — Metryka Koronna, Księgi Kancelarskie.
- MK₂ — Metryka Koronna, Księgi Podkancelarskie.
- MRPS — *Matricularum Regni Poloniae Summaria*, ed. T. Wierzbowski, cz. I-V₁, Warszawa 1905-1919, cz. V₂, oprac. J. Płocha, A. Rybarski, I. Sułkowska, pod red. J. Sawickiego, Warszawa 1961.
- ms. — manuskrypt.
- Or. — oryginał.
- perg. — pergamin.
- K. Piekarski, *Uwagi o chronologii statutów* — K. Piekarski, *Uwagi o chronologii statutów sejmowych z czasów Zygmunta Starego*, Kraków 1929.
- W. Pociecha, *Czasy Zygmunta* — W. Pociecha, *Czasy Zygmunta Starego*, „Roczniki Historyczne”, R. XVI, 1947, s. 184-229.
- W. Pociecha, *Królowa Bona* — W. Pociecha, *Królowa Bona*, t. II, Poznań 1949, t. IV, Poznań 1958, t. V (niedruk.) B. Jagiell.
- (W. Pociecha, wyd.) *Panowanie Zygmunta Starego* — (W. Pociecha, wyd.) *Panowanie Zygmunta Starego (1506-1548). Teksty źródłowe do nauki historii w szkole średniej*, z. 30, Kraków 1923.
- J. Przyłuski, *Leges* — J. Przyłuski, *Leges seu statuta ac privilegia Regni Poloniae*, Cracoviae 1553.
- PSB — *Polski Słownik Biograficzny*, t. I-XXXVI, Kraków 1935-1996.
- Rach. król. — Rachunki królewskie, zespół akt w AGAD.
- Sang. — *Archiwum Książąt Sanguszków w Sławucie*, t. V, Lwów 1897, wyd. B. Gorczak.
- SK — St. Kutrzeba, *Polskie ustawy i artykuły wojskowe*, nr 12, s. 43-48.
- SRP — *Scriptores Rerum Polonicarum*, Kraków 1872-1917.
- W. Sobociński, *Memorial Jana Ostroroga* — W. Sobociński, *Memorial Jana Ostroroga a początki reformacji w Polsce* [w:] *Odrodzenie i reformacja w Polsce*, t. IV, 1959, s. 35-80.
- TG — Teki Górskiego (Biblioteka Narodowa w Warszawie).
- TN — Teki Naruszewicza (B. Czart., AGAD).

- W. Uruszczak,
Próba kodyfikacji
W. Uruszczak,
Sejm walny koronny
VC, t. I, cz. 1
A. Vetulani,
Lenno pruskie
Vita Petri Kmitae
VL
W
Z. Wojciechowski,
Zygmunt Stary
Źródła dziejowe
- W. Uruszczak, *Próba kodyfikacji prawa polskiego w pierwszej połowie XVI wieku. Korektura Praw z 1532 r.*, Warszawa 1979.
— W. Uruszczak, *Sejm walny koronny w latach 1506-1540*, Warszawa 1980.
— *Volumina Constitutionum*, t. I, cz. 1, Warszawa 1996.
— A. Vetulani, *Lenno pruskie. Od traktatu krakowskiego do śmierci księcia Albrechta 1525-1568. Studium historyczno-prawne*, Kraków 1930.
— St. Orzechowski, *Vita Petri Kmitae de Wissnicze palatini Cracoviensis* [w:] *Annales Stanislai Orichovii Okszi*, ed. T. Działyński, Poznań 1854.
— *Volumina Legum* (wydanie pijarskie).
— W. Kuraszkiewicz, A. Wolff, *Zapiski i rotty polskie XV-XVI wieku z ksiąg sądowych ziemi warszawskiej*, Kraków 1950.
— Z. Wojciechowski, *Zygmunt Stary (1506-1548)*, Warszawa 1979.
— *Źródła dziejowe*, t. XI, *Akta Metryki Koronnej co ważniejsze z czasów Stefana Batorego 1576-1586*, A. Pawiński wyd., Warszawa 1882.